

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 259 din 14 ianuarie 1945 și deciziei Tribunalului Militar al Armatei nr. 37 din 19 ianuarie 1945, în cauza penală în privința lui,

*Petrovschii Grigorii xxxx, născut în anul
xxx, originar din s. xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

15.05.2020 – 03.11.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 259 din 14 ianuarie 1945, Petrovschii Grigorii a fost condamnat în baza art. 58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art. 58-2 Cod penal al RSFSR, la pedeapsa capitală, cu confiscarea averii.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că Petrovschii Grigorii a fost condamnat pentru faptul că a petrecut agitație antisovietică printre ostași, expunând informații cu conținut fals despre conducătorii partidului comunist, a exprimat îndoieli privind victoria armatei roșii. Concomitent a lăudat viața pe teritoriul temporar ocupat de către inamic.

3. În cadrul ședinței de judecată inculpatul Petrovschii Grigorii a declarat că, vina recunoaște, astfel efectuând serviciul militar în cadrul diviziei nr. 259, printre ostașii din detașamentul său a dus discuții defăimătoare despre conducerea partidului comunist, de asemenea le-a spus acestora că în timpul ocupației, românii se comportau bine cu moldovenii.

La baza sentinței de condamnare a cet. Petrovschii Grigorii au stat declarațiile martorilor Tvanov, Soturenco, Vlasov și Saumov.

4. Prin decizia Tribunalului Militar al Armatei nr. 37 din 19 ianuarie 1945, pedeapsa aplicată inculpatului Petrovschii Grigorii a fost înlocuită cu pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 10 ani.

5. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârilor judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Petrovschii Grigorii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

5.1. În motivarea recursului a menționat că:

- în cadrul anchetării cauzei penale, precum și examinării acesteia de către Tribunalele Militare, nu a fost stabilit faptul că Petrovschii Grigorii a făcut propagandă și agitație contrarevoluționară;

- instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Petrovschii Grigorii, la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- sentința de condamnare emisă în privința lui Petrovschii Grigorii, este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

6. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare, inclusiv pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 259 din 14 ianuarie 1945, Petrovschii Grigorii a fost condamnat în baza art. 58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art. 58-2 Cod penal al RSFSR, la pedeapsa capitală, cu confiscarea averii.

Ulterior, prin decizia Tribunalului Militar al Armatei nr. 37 din 19 ianuarie 1945, pedeapsa aplicată inculpatului Petrovschii Grigorii a fost înlocuită cu pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 10 ani.

Instanța de recurs în anulare a stabilit că, Petrovschii Grigorii a fost judecat pentru agitație contrarevoluționară fără a fi indicate careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârile judecătorești irevocabile de condamnare a lui Petrovschii Grigorii în baza art. 58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acestora, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de

procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a sentinței și deciziei irevocabile contestate, ca fiind afectate de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

7. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 259 din 14 ianuarie 1945 și decizia Tribunalului Militar al Armatei nr. 37 din 19 ianuarie 1945, în privința lui *Petrovschii Grigorii xxxxx*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate cu Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena